

HET VERHAAL VAN DE BILTSE DUINEN **OF... HOE EEN BOSGEBIED VERLOREN DREIGT TE GAAN DOOR DE** **BOTSING TUSSEN GOLFASPIRATIES EN NATUURBESCHERMING**

John Bluemink en Peter van Puijenbroek

Deel 1

Dit verhaal gaat over golfers en natuurliefhebbers die tegenover elkaar stonden in hun streven de Biltse Duinen voor eigen doel te gebruiken. De gebeurtenissen spelen zich af tussen 1987 en 2007. De terugblik hierop toont hoe voorgenomen zaken onvoorspelbaar anders kunnen uitpakken. In dit eerste deel wordt het ontstaan van het golfpark 'De Biltse Duinen' beschreven en het streven naar uitbreiding in het aangrenzend bosgebied. Deel 2 beschrijft hoe het de golfclub vergaat als zij het estafettestokje van het golfpark overneemt om de gewenste uitbreiding te realiseren.

Ligging en ontstaan van de Biltse Duinen

Het bos- en stuifzandgebied Biltse Duinen ligt op de noordflank van de Utrechtse Heuvelrug. Het is het restant van een uitgebreid stuifzandlandschap dat zich eerder uitstreckte van De Bilt tot aan Den Dolder. Het bosgebied dat nu nog die naam draagt, ligt aan de zuidkant van het chaletpark Bospark Bilthoven (voorheen camping de Biltse Duinen) en wordt begrensd door de Biltseweg aan de oostzijde en het fietspad, dat eerder de spoorbaan naar Zeist was, aan de zuidzijde. Aan de zuidzijde gaat het gebied van de Biltse Duinen over in bos met weilanden van de manege: het zgn. Molshoopbos. (De plattegrond vindt u op pag. 114)

Het landschap wordt door wandelaars ervaren als natuurlijk omdat alle aardkundige kenmerken uit het ontstaan als stuifzandlandschap zijn behouden en doordat menselijke bedrijvigheid de vorm niet meer heeft gewijzigd. Het gebied is uniek omdat alle ontwikkelingsstadia van de flora aanwezig zijn: van pioniervegetatie tot aan volgroeid bos. Met andere woorden, de gehele ontwikkeling van het stuifzandlandschap is hier nog af te lezen. Het is herkenbaar en daardoor educatief van grote waarde. Het ingewikkelde proces van wederzijdse beïnvloeding door de factoren bodem, reliëf, waterhuishouding, klimaat, flora en fauna is in de Biltse Duinen te zien en ter plekke uit te leggen.

*De sierlijke aanleg van het natuurbad „De Biltse Duinen”.
(Foto Archief Historische Kring D’ Oude School)*

Het natuurbad dat vooraf ging

Op zaterdag 19 mei 1933 wordt door burgemeester H.P. Baron van der Borch tot Verwolde van Vorden nabij de Julianalaan in Bilthoven een nieuw zwembad geopend. Het Bilthovens natuurbad behoort tot de grootste en meest moderne zwembaden die Nederland dan telt. Er is sprake van een natuurlijke aanleg: de baden liggen als vijvers in een natuurpark. De bassins zijn omgeven door ruime zandstranden.

Op mooie dagen komen duizenden bezoekers, soms hele schoolklassen tegelijk, per fiets, per trein en met de auto. De toestroom veroorzaakt op de Julianalaan een drukte van belang. Jarenlang heeft het natuurbad De Biltse Duinen veel bezoekers getrokken, maar in de jaren zeventig is er sprake van oplopende verliescijfers. In 1979 wordt uiteindelijk besloten tot sluiting over te gaan. In het seizoen 1980 blijven de hekken gesloten. Op 29 september

1983 wordt het bad aan de gemeente De Bilt verkocht voor 450.000 gulden.

Via een oproep in de plaatselijke pers peilt de gemeente de belangstelling voor een ander gebruik. Freddy Hooghiemstra meldt zich als gegadigde omdat hij hier zijn kans ziet liggen een droom werkelijkheid te laten worden. In 1985/1986 komt de gemeente tot de afspraak dat Freddy Hooghiemstra het vervallen

In 1996 worden de sierlijke bassins als brokstukken op een hoop gegooid om plaats te maken voor het golfpark.

(Foto John Bluemink)

zwembad zal laten slopen en dat hij de grond in erfpacht neemt om daarop een golfpark aan te leggen.

Dit park is in eerste aanleg bedoeld om beginners wegwijs te maken in het golfspel. Het ontwerp voor de oefenbaan of 'driving range' is revolutionair en door hemzelf bedacht. Behalve de 'driving range' worden nog zes kleine 'holes' aangelegd. Daarnaast kan het park beschikken over een fitnessruimte, twee tennisbanen en een fraai clubhuis. Dit laatste is ingericht door Jan des Bouvrie. Een hooggelegen serre biedt een riant

uitzicht op de golflinks.

In zijn toespraak bij de opening van het park op zaterdag 26 september 1987 stelt Freddy Hooghiemstra de toegestroomde belangstellenden in kennis van zijn toekomstplannen, die niet beperkt zullen blijven tot het golfpark. Hij heeft reeds bij de gemeente een voorstel ingediend om in het aangrenzende bosgebied een volwaardige wedstrijdbaan aan te leggen met negen holes. Het geaccidenteerde terrein van de Biltse Duinen, met daarin twee zandverstuivingen,

De sloop van het natuurbad „De Biltse Duinen” in 1986.

(Foto John Bluemink)

Het standpunt van deze foto komt overeen met dat in de voorgaande opname (pag.107) van het natuurbad.

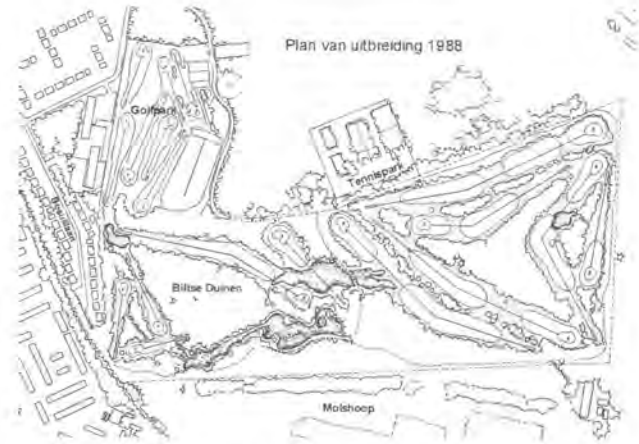
lijkt hem voor dat doel buitengewoon geschikt. Die mededeling valt bij de genodigden als God's woord in een ouderling, maar bij aanwezige buurtbewoners schiet dat in het verkeerde keelgat.

Kiezen voor natuur als beste buur

In een ingezonden brief in de BBC, met het opschrift *Geen grazige groene golflinks in de Biltse Duinen*, worden omwonenden door John Bluemink uitgedaagd om bij de gemeente bezwaar aan te tekenen tegen de uitbreiding. De reactie is veelbelovend. Tientallen briefkaarten en telefoontjes komen binnen, die in drie maanden aangroeiën tot 950 schriftelijke reacties. Veel mensen bieden ook financiële steun of hun diensten aan, onder wie Marijke Schets namens de vereniging voor natuur en milieu educatie (het IVN) afdeling De Bilt. Al spoedig komt een actiegroep tot stand die bestaat uit: Peter van Puijenbroek, Jaap van der Schroeff, Jolanda de Graaf, Ans van Dijk, Mary Zaaijer en John Bluemink. De groep zal later gekend worden als de Vrienden van de Biltse Duinen.

Freddy Hooghiemstra vindt alle opwinding om zijn plannen misplaatst en onbegrijpelijk. In een artikel in het UN, gedateerd 25

november 1987, schrijft hij: „Ik zou werkelijk niet weten wie het niet eens zou kunnen zijn met mijn plannen. De gemeente krijgt namelijk een groot stuk natuurgebied, dat voor niets prima onderhouden wordt, op een presenteerblaadje. Zonder subsidie of andere steun.”

Het ontwerp uit 1988 voor de uitbreiding van het golfpark met een 9 holes golfbaan in de Biltse Duinen. (Bron: Golf Development International NV, Van Empelen Van Aalderen BV, Grontmij NV)

Op woensdag 30 december 1987 biedt Jaap van der Schroeff burgemeester Van Harinxma thoe Slooten namens de omwonenden een bezwaarschrift aan met reacties en handtekeningen. Het is een pleidooi om

de Biltse Duinen in de natuurlijke staat te behouden. Zij stellen voor om met vrijwilligers (lees de 'Vrienden van de Biltse Duinen') een bestaand onderhoudsplan uit te voeren dat in 1987 is opgesteld door Maarten Baars van het Stichts Landschapsbeheer.

De gemeenteraad vraagt de Stichtse Milieu Federatie, het Stichts Landschapsbeheer en het Utrechts Landschap om een gezamenlijk advies. De organisaties spreken met sympathie over het voorstel voor onderhoud, dat hun voorkeur zou verdienen, maar hebben reserves ten aanzien van de mogelijkheid om vrijwilligers duurzaam in te zetten en daarom beschouwen zij een golfbaan als een 'next best' alternatief.

Natuur beleven is emotie

Blijkens discussies in de pers en in de gemeenteraad verschillen golfspelers en natuurbeschermers fundamenteel in hun opvattingen over wat 'natuurlijk' genoemd wordt. Beschouwen de Vrienden de Biltse Duinen als een kenmerkend en daarom

waardevol stuifzandlandschap, Freddy Hooghiemstra spreekt over de Biltse Duinen als was het een verwaarloosd en verloederd bosgebied. Hij zegt dat zijn plan het landschap slechts zal verrijken. Bij de tweede bijeenkomst van de gemeenteraad heeft Freddy

Hooghiemstra mevrouw M.A. Rico Consuelo-Knoppe uitgenodigd, die als lerares biologie verbonden is aan de Werkplaats Kindergemeenschap. Zij moet de gemeenteraad overtuigen dat het standpunt van de Vrienden geen hout snijdt. Mevrouw Consuelo houdt een gloedvol pleidooi ten gunste van uitbreiding. Zij zegt dat: *„er voor vogels en kleine zoogdieren weer leefmogelijkheden komen. Het is bekend, en door onderzoek in Engeland ook bevestigd, dat golfsport ten goede komt aan de fauna. Het is immers een stille sport: zwijgen is verplicht als een ander zijn bal slaat.”* Nadat zij deze bal geslagen heeft, vallen niet alleen

de raadsleden, maar ook de Vrienden even stil.

Op voorstel van het college - wethouder Gerrit Bos (PvdA) uitgezonderd - neemt de gemeenteraad op 21 december 1989 het besluit om via een artikel 19 procedure de

Freddy Hooghiemstra (1931-1990) initiatiefnemer en ook de eerste eigenaar/exploitant van het golfpark „De Biltse Duinen”.

bestemming van de Biltse Duinen toch te wijzigen. De artikel 19 procedure is de snellere manier waarmee met de aanleg begonnen kan worden voordat de bezwaren bij de Raad van State behandeld worden. Twee leden van de VVD fractie, mevrouw Idzerda-Schut en mevrouw Lagendijk-Gaillard, kiezen voor een normale procedure. Dat betekent dat zes leden van de VVD, zes leden van het CDA en de éénmansfractie van PCC vóór stemmen. PvdA, D66 en Prop hebben samen met de twee VVD leden slechts 10 stemmen tegen en dit is één stem te weinig.

De Vrienden vechten de keuze voor een verkorte procedure aan. Daarbij beroepen zij zich op het standpunt van de provincie (zie Notitie, Golfbanen in de provincie Utrecht 1989), dat luidt: *„Een verkorte procedure voor toepassing van artikel 19 kan alleen worden aanvaard indien de urgentie daartoe is aangetoond en geen grote belangentegenstellingen in het geding zijn.”*

Het getij keert

De krantenknipsels uit 1990 laten het verloop zien. De zaak krijgt een onverwachte wending om vervolgens betreurenswaardig af te lopen. Op donderdag 30 augustus 1990 verschijnt in het Utrechts Nieuwsblad het bericht: *Negatief advies aanleg golfbaan op Biltse Duinen.*

Volgens de krant heeft de dienst Landschap, Natuurbeheer en Openluchtrecreatie (LNO) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Visserij (LNV) de gemeente de waarschuwing gegeven dat de aanleg van de golfbaan ongewenst is. De afwijzing is ondertekend door ir. Wassenaar directeur LNO in de provincie Utrecht en de motivering luidt als volgt: *„(i) de recreatieve waarde die de gemeente aan het terrein wil geven is niet in overeenstemming met de natuurwaarden die de Biltse Duinen hebben; (ii) voor het verdwijnen van 11,4 ha multifunctioneel bos is geen garantie voor compensatie geboden; (iii) door de aanleg wordt de bodemstructuur aangetast; (iv) alternatieven zijn onvoldoende onderzocht; en (v) het argument van zwaar wegend maatschappelijk belang ontbreekt.”*

Freddy Hooghiemstra is verbaasd en verontwaardigd tegelijk! Hij vindt dat de vraag naar de mate van maatschappelijk belang niet aan LNO ter beoordeling is, maar aan de gemeente De Bilt. Hij spreekt van een vooringenomen en negatief standpunt, omdat LNO ook heeft verklaard in beroep te gaan bij de rechter wanneer zij geen gelijk krijgt van de gemeente.

Op voorstel van de Vrienden verklaart

bodemkundige ir. Guus Loch aan de raad, dat de aanleg van een golfbaan in de Biltse Duinen een groot risico betekent voor de drinkwatervoorziening, omdat bestrijdingsmiddelen en meststoffen hier ter plaatse gemakkelijk uitspoelen naar het grondwater. Dit argument leidt tot verontrusting onder een breed publiek.

Korte tijd later, op 21 oktober 1990, wordt Freddy Hooghiemstra onwel bij een partijje golf op de Rijswijkse golfbaan. Hij overlijdt vermoedelijk aan een hartstilstand. Niet alleen medestanders, ook tegenstanders zijn geschokt. Freddy Hooghiemstra had zich niet alleen laten kennen als gedreven promotor van meer golf faciliteiten, maar ook als een sportieve en charismatische persoonlijkheid. Waarschijnlijk heeft hij zijn mogelijkheden overschat en is de dreiging van een schipbreuk van zijn golfplannen, dan wel de financiële gevolgen ervan, hem noodlottig geworden.

Het onverwachte vervolg

Het streven om het golfpark uit te breiden lijkt met het overlijden van Freddy Hooghiemstra van de baan te zijn. De Vrienden veronderstellen dat bij het verscheiden van de indiener het verzoek tot uitbreiding van

Hooghiemstra overleden

BILTHOVEN — Op 59-jarige leeftijd is gistermiddag de oud-hockeyinternational **Freddy Hooghiemstra** uit Bilthoven overleden. Tijdens een partijje golf op de Rijswijkse golfbaan werd hij onwel en overleed vermoedelijk aan een hartstilstand. Hooghiemstra speelde van 1950 tot 1960 tophockey bij Voordaan en SCHC als midvoor en rechtsbuiten. Hij kwam 43 keer uit voor de nationale hockeyploeg en zat in de Olympische ploegen voor Melbourne (1956) en Rome (1960).

Van SCHC was hij erelid. In Bilthoven richtte hij de golfclub De Biltse Duinen op, waar hij de grootste kunststof driving-range van Europa heeft aangelegd. In het dagelijkse leven was hij directeur van de Biltse koffie-automatenfirma Europe Automatic. Hooghiemstra laat twee dochters na.

*Persbericht naar aanleiding van het overlijden van
Freddy Hooghiemstra (Bron: Utrechts Nieuwsblad
3 oktober 1990).*

tafel is. Maar dat pakt anders uit. B. en W. zijn niet overtuigd van de argumenten die door de dienst van LNO te berde zijn gebracht. Echter, de kritische kanttekeningen die van verschillende kanten zijn ontvangen, zijn voor het college weinig geruststellend. Het lijkt reëel te verwachten dat Gedeputeerde Staten en/of de Kroon hun goedkeuring zullen onthouden. Het college schort het voorbereidingsbesluit op en stelt de raad voor om eerst nog een externe deskundige te raadplegen, alvorens een definitief besluit te nemen. Na enig geharrewar over het doel van de raadpleging, alsook over de formulering van de opdracht, stemt de raad in. Het rapport zal alle argumenten voor en tegen afwegen en een antwoord moeten geven op de vraag of de uitbreiding toelaatbaar is. De beantwoording wordt in handen gegeven van de Stichting Toegepaste Landschapsecologie (STL) in Nijmegen.

In september 1991 komt het rapport beschikbaar, dat is opgesteld door mevrouw drs. M.J. Dumont onder de titel: *Second Opinion uitbreiding de Biltse Duinen*. Het rapport logenstrafte alle argumenten van de gemeente die eerder zijn gebruikt om het bezwaarschrift van de Vrienden af te wijzen. De conclusie van het rapport luidt - samengevat - als volgt: „Alles beschouwend leidt de uitbreiding van de

golfbaan de Biltse Duinen tot een onaanvaardbare aantasting van het stuiflandschap ter plekke en tot een verhoogd risico voor de waterwinning.”

Op donderdag 24 oktober 1991 bespreekt de raadscommissie voor advies het STL rapport. Na kennis te hebben genomen van het gevraagd extern advies, concludeert de gemeente dat medewerking aan het totstandkomen van een nieuwe golfbaan juridisch niet haalbaar is. Besloten wordt om verdergaande medewerking aan een aanlegvergunning af te wijzen. De uitbreiding lijkt daarmee een gesloten boek.

De Vrienden moeten de dag niet prijzen voordat het avond is

Nu een definitieve afwijzing van het plan van wijlen Freddy Hooghiemstra een feit is dringt de vraag zich op wat te doen met de natuur in de Biltse Duinen. De Vrienden bepleiten opnieuw onderhoud van de natuur met vrijwilligers onder leiding van de stichting Stichts Landschapsbeheer. Echter, de busmaatschappij Centraal Nederland wil pertinent niet met de Vrienden in zee.

Bewoners aan de Bosuillaan met een tuin die grenst aan de Biltse Duinen maken gebruik van de impasse. Op aandringen van bewoner Peek blijkt de busmaatschappij bereid om aan de

Plattegrond met de ligging van de „De Biltse Duinen” en de „Molshoop” nabij de woonwijk Bilthoven Centrum II.

bewoners grond te verkopen voor de uitbreiding van hun tuin. In het koopcontract wordt wel een boeteclausule van 500.000 gulden opgenomen met de bepaling dat deze bewoners voortaan geen bezwaar zullen aantekenen tegen de aanleg van een golfbaan. Zo raken de Vrienden hier enige medestanders kwijt.

Als gevolg van het overlijden van Freddy Hooghiemstra komt de financiële situatie van het golfpark boven tafel. Het 'Golfpark de Biltse Duinen b.v.' en de 'Horeca de Biltse Duinen b.v.' zijn twee dochterondernemingen van het bedrijf 'Europe Automatic b.v.' waarvan Hooghiemstra de directeur/eigenaar was. Het

blijkt dat het golfpark alsmede de horeca geheel zijn gefinancierd met het werkkapitaal van zijn hoofdbedrijf en zwaar verliesgevend zijn. Medio september 1991 wordt deze vennootschap verkocht aan een consortium met nieuwe aandeelhouders. Woordvoerder ir. J. Vos noemt het golfpark een passie van Hooghiemstra, waarvoor een onvolkomen financiële basis bestond. Het nieuwe management zegt nu prioriteit te gaan geven aan een commercieel meer gezonde exploitatie van het park. De golfclub (G&CC de Biltse Duinen) dient het golfpark 'de Biltse Duinen' daarvoor meer armslag te geven. Beide komen overeen dat de golfclub het voortouw neemt bij het streven naar uitbreiding.

De hachelijke situatie van het golfpark mag dan niet de drijfveer zijn om het natuurgebied alsnog aan te tasten, maar volgens ir. Vos versterken de financiële problemen van het park de noodzaak om uit te breiden. Daarom stellen golfbaanexploitant en golfclub samen voor om de 6 kleine holes op het huidige park te vervangen door 3 volwaardige; en om 6 volwaardige holes (totale lengte ca. 2500 m) aan te leggen aan de buitenkant van de zandverstuiving. Dit is dan het tweede plan. Om de Vrienden over de streep te trekken

stelt hij voor de waardevolle bestanddelen van het gebied te laten onderhouden onder verantwoordelijkheid van het golfpark. Nu de golfclub bij het streven naar uitbreiding het initiatief heeft overgenomen van het golfpark, verklaart de voorzitter van de golfclub mr. C.Q. van Daalen tegenover de pers dat hij het volste vertrouwen heeft in het verkrijgen van goedkeuring van dit voorstel.

De Vrienden vinden de financiële positie van het park te zwak en daarmee ook de basis van het voorstel. Bovendien betwijfelen ze sterk of bosbeheer toevertrouwd kan worden aan een 'greenkeeper' die een golfpark onderhoudt. Met verwijzing naar de uitkomst van het rapport Second Opinion besluit het college van burgemeester en wethouders om niet in te stemmen met dit plan. Maar, „*a golfer is not a poor mouse that has but one hole to creep out*”.

Nu het getij verloopt verzet de golfclub de bakens

Als 1991 overgaat in 1992 blijkt dat de aandacht wordt verplaatst van de Biltse Duinen naar het bosgebied dat grenst aan de zuidkant van de Biltse Duinen. Het heet in de volksmond de Molshoop. Samen met het Panbos en het landgoed Noord Houdringe - die beide grenzen

aan het bosgebied van Beerschoten – maken deze gebieden deel uit van het oorspronkelijke stuifzandlandschap. Ook het bosgebied de Biltse Duinen hoort daarbij. De Molshoop is ook de naam van de manege waar de paarden van de bereden politie worden getraind.

In 1992 wordt het voornemen bekend om het trainingscentrum voor paarden van de bereden politie te verplaatsen naar Nunspeet. In het Molshoopbos liggen enkele paardenweides die bij de manege horen en die dus een agrarische bestemming hebben. Domeinen plaatst grond en opstallen in de verkoop. Gebruikelijk is dat de gemeente het recht van eerste gegadigde kan doen gelden wanneer Domeinen rijkseigendom in de verkoop brengt. De gemeente besluit gebruik te maken van dit recht om de particuliere manege van de heer Geertsen in Bilthoven te verplaatsen. Dit bedrijf kan op de bestaande locatie in Bilthoven niet blijven vanwege de milieuwetgeving (Wet Ammoniak Veehouderij). Dat biedt de golfclub een nieuwe kans om uit te breiden. Niet alleen zullen grond en opstallen worden verkocht aan Geertsen, maar als slechts 1,7 ha weiland toevallen aan de manege zal de golfclub 2,7 ha via een ABC transactie kunnen overnemen van de gemeente De Bilt (domeinen = partij A, gemeente =

partij B en de golfclub = partij C). Omdat deze hoeveelheid grond niet toereikend is voor een golfbaan heeft de golfclub haar vizier ook gericht op 18,6 ha bos dat rond de weilanden ligt. Dit zgn. Molshoopbos is in particulier bezit als een onverdeelde boedel van twee dames.

Van politiek zakt je broek soms af

In september 1992 wordt het derde plan van uitbreiding bekend. De golfclub gaat ervanuit dat het Molshoopbos kan worden aangekocht. De Vrienden reageren verbouwereerd als zij kennis nemen van dit voorstel. Immers, voor de uitbreiding zal niet alleen 18,6 ha van de Molshoop worden gebruikt, maar om het golfpark via een enkele hole te verbinden met het plangebied, blijkt ook een strook van 2,1 ha van de Biltse Duinen nodig te zijn. Tot hun ongeloof verklaart verantwoordelijk wethouder Van Eijken dat het college niet bij voorbaat negatief oordeelt over deze mogelijkheid. Let wel: de wethouder verklaart zich bereid te spreken over een voornemen tot uitbreiding, waarvoor de benodigde grond (nog) niet ter beschikking van de golfclub staat. Als dit voorstel in de gemeenteraad ter tafel komt, verklaart Kees van Leeuwen – als insprekend voorzitter – dat de Vrienden geen begrip kunnen opbrengen voor het standpunt van de

gemeente. Immers nu 2,7 ha paardenweide in de verkoop komt, is de gemeente bereid om 46 ha waardevolle natuur te versnipperen. Dat gaat in tegen de eerder gemaakte afspraak dat de natuurwaarden van de Biltse Duinen niet aangetast zullen worden.

Het IVN (afd. De Bilt), de Vogelwacht De Bilt, en de Koninklijke Natuurhistorische Vereniging (afdeling Utrecht) sturen op 19 januari 1993 een brandbrief naar directeur ir. K. Wassenaar van de Dienst LNO. In de brief uiten zij hun zorg over deze ontwikkeling. Hun bezwaren zijn principieel. Het plan strookt immers niet met het Nationaal Natuurbeleidsplan (NBP), met het Landschapsplan De Bilt én met de opstelling van de gemeente, gelet op STL-rapport Second Opinion. Zij zijn ook onzeker over de aard en omvang van bomenkap, grondverzet, en openbare toegang en verwijzen bovendien naar de 'Notitie golfsport in de provincie Utrecht' uit 1989. Daarin staat dat om speltechnische redenen en om exploitatie goed mogelijk te maken, een negen holes golfbaan uitbreidbaar moet zijn naar 18 holes. Met andere woorden: het is te verwachten dat een goedgekeurde negen holes baan de voorloper zal zijn van een 18-holes wedstrijd baan.

Gegeven het feit dat de golfclub de benodigde grond nog moet verwerven, oordeelt de gemeente in tweede instantie dat zij over dit derde plan eerst dan kan besluiten, als de golfclub aantoont dat zij daadwerkelijk over alle grond van het plangebied beschikt. Achteraf blijkt dat de politieke besluitvorming bijgevolg wordt uitgesteld tot 1999. Hoe de verwerving van de grond in de Molshoop tussen 1993 tot 1999 verloopt, wordt in een volgend nummer uiteengezet.

Samenvatting van deel 1

Bijna een halve eeuw is het bosbad de Biltse Duinen een favoriet openlucht zwembad geweest. Als het zwembad in 1980 moet sluiten wordt het terrein door de gemeente verpacht aan Freddy Hooghiemstra voor de aanleg van een golfpark. Direct bij de opening is er sprake van verder gaande uitbreiding in het achterliggend bosgebied van de Biltse Duinen. Dat leidt tot een belangenstrijd tussen golfers enerzijds, (verenigd in de Golf en Country Club De Biltse Duinen) en anderzijds omwonenden (verenigd in Vrienden van de Biltse Duinen). Diverse deskundigen worden benaderd en ook worden adviezen van externe organisaties gevraagd, maar dat leidt niet tot eenduidige uitspraken. Drie natuurorganisaties beschouwen de golfbaan als een 'next best' bestemming. Over die uitleg van de uitkomsten wordt in de gemeenteraad uitvoerig gedebatteerd. Uiteindelijk komt er geen uitbreiding van het golfpark in de Biltse Duinen. Met hulp van de gemeente en de aankoop van grond in de Molshoop krijgt de golfclub een alternatieve mogelijkheid om de gewenste uitbreiding te realiseren. Hoe het dan verder gaat kunt u in een volgend nummer lezen.